

ZÁPIS: IGLO IMPL/INCO WG na téma implementace sankcí EU uvalených na Rusko v oblasti výzkumu a inovací

Datum:	14. července 2022
Místo konání:	online
Zapsal/a:	Bára Sobotková, konzultantka pro vzdělávání

1

Martin Penny (GR RTD) představil dosavadní sankce Evropské komise vůči Rusku v oblasti výzkumu. Připomněl, že od prvních momentů ruské agrese panovala mezi vedením EU shoda na tom, že sankce musí být výrazné, a to ve všech oblastech včetně vědy, výzkumu a inovací.

8. dubna přijala Rada EU pátý balíček sankcí proto Rusku ([Fifth package of sanctions](#)), v němž rozhodla o zastavení veškeré přímé i nepřímé podpory pro ruské veřejné (či z veřejných zdrojů financované) subjekty. To zahrnuje také ukončení dosavadní spolupráce v rámci Horizontu 2020 a Horizontu Evropa a zároveň zákaz navazování spolupráce nové.

Penny přiblížil, že nejprve bylo potřeba připravit právní základ a poté jej v rámci obou programů implementovat. Komise rozeslala dopisy o ukončení spolupráce (*termination letters*), přičemž tyto sankce ovlivnily 72 projektů. Následně zastavila *veškeré platby v rámci programů Horizont 2020 a Horizont Evropa (a také Euratom a Erasmus+)*.

V souvislosti s napadením Ukrajiny vyhlásila EU sankce nejen proti Rusku, ale také proti Bělorusku. Způsobilost účastnit se programů H2020 a HEU nemají ani ruské subjekty z okupovaných území Ukrajiny. **Penny** upozornil, že malému množství mezinárodních či soukromých organizací (např. nevládní organizace) mohou být individuálně uděleny výjimky. Výjimky se vztahují také na některé oblasti či sektory, např. na humanitární pomoc, nukleární bezpečnost (zákaz investovat v ruském energetickém sektoru s omezenými výjimkami pro civilní jadernou energii) atp.

Dále vzpomněl také červnové setkání ministrů během [G7 summitu](#), kde se představitelé shodli na potřebě rychlého rozhodování a otevřeli také problematiku přístupu k jednotlivcům – např. ruským výzkumníkům a vědcům, kteří z Ruska odešli, nebo jsou právě na útěku. Právě této otázce se budou věnovat ministři EU na **zasedání pro konkurenceschopnost 22. července v rámci českého předsednictví**.

V tomto kontextu **Penny** připomněl, že sankční opatření se zaměřují na ruské veřejné instituce, ne na jednotlivé výzkumníky. Komise tedy bude nadále podporovat výzkumníky-jednotlivce prostřednictvím Evropské rady pro výzkum (ERC) a akcí Marie Skłodowska-Curie (MSCA) (účast ruských institucí v konsorciích MSCA však ukončí).

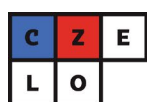
Blazej Thomas následně krátce prezentoval mapu EU sankcí <https://sanctionsmap.eu/>, která slouží jako užitečný a přehledný informační nástroj.

Q&A

Q: Jsou k dispozici pokyny pro příjemce (*guidelines for beneficiaries*), kteří vybírají příjemce MSCA (např. v rámci COFUND)?

Martin Penny: Ano, jsou součástí příručky Horizontu Evropa. Důležité je, že sankce nejsou namířeny proti jednotlivcům, nicméně členské státy k nim přistupují různě a některé zavádějí přísnější sankce.

Q: Jaké další kroky můžeme očekávat a kdy?

PODPOŘENO
PROJEKTEM
MŠMT MS2102

MP: Pravděpodobně budou nadále výjimky, např. pro oblast nukleární bezpečnosti a vesmíru, dále se uvidí. Zatím nevíme, kdy můžeme čekat další kroky a jaké přesně budou – více informací bychom však mohli mít po ministerské debatě 22. července.

Q: Věda a politika jsou v Rusku hodně propojené. Jak je možné rozlišit reálné, upřímné záměry od politických manipulací a falešných záměrů?

MP: Těžko říct, např. v případě [dopisu ruské unie rektorů](#) na podporu ruské invaze je těžké posoudit, do jaké míry se jednalo o manipulaci a do jaké míry vyjadřoval dopis reálné postoje. Nicméně byl oficiálně vydaný, takže bylo potřeba na něj zareagovat.